Vakblad voor *alle* geitenhouders

jaargang 18, juni 2014

Geitenhouderij

dag van het schaap

Ook leuk voor geit

Ervaringen met VanderPas-voersysteem

Pneumonie: door enting heen?

Witfokker Roel de Vries over karakter

www.vakbladgeitenhouderij.nl

Efficiënt voeren, gezonde dieren

VanderPas-voersysteem

Tekst en foto's: Wilma Wolters

Het VanderPas-voersysteem is bij velen bekend. Wat met name opvalt is dat de dieren met de rondgaande ketting waarop de voerbakjes staan, mee moeten lopen. Bijzonder is ook dat de voersoorten per geit en per bezoek worden gewogen. Dat maakt het systeem een zeer nauwkeurige methode van voeren.

Een goede vijf jaar geleden bedacht geitenhouder Edwin van der Pas een revolutionair systeem om krachtvoer te verstrekken. 60 geiten kunnen tegelijkertijd maximaal vier verschillende soorten brok eten. Samen met techneut Frank van Rijn bouwde hij een tijdlang aan het apparaat tot het praktijkrijp was en verkocht kon worden aan andere geïnteresseerden. Vanaf dat moment heeft Van der Pas nauwelijks meer bemoeienissen met het systeem dat wél zijn naam draagt: het VanderPas-voersysteem. Ondertussen draaien er acht van deze krachtvoersystemen in Nederland, op zes bedrijven. De gebruikers gedijen er goed bij en ook verschillende geitenhouders praten er vol lof over.

Het VanderPas-voersysteem is door de afmetingen makkelijk inpasbaar in de meeste stallen.

Precies afgestemd

"Het systeem lijkt zo simpel, maar alles is op maat gemaakt en precies afgestemd", vertelt Hielke Tuenter die samen met zijn twee broers Joost en Jelmer en hun vader 925 geiten melkt in het Groningse Westerlee. "Er is geen buisje te lang of plaatje te kort. Je kunt aan alles zien dat het systeem is gebouwd en ontwikkeld door een techneut én een geitenboer." Zo denkt ook Wim van Wageningen erover, die samen met zijn broer Jeroen in Lelystad 1.600 geiten melkt. "Het is ook niet sloopgevoelig", aldus Van Wageningen.
Het VanderPas-systeem draait ruim een jaar bij de familie Tuenter. Daarvoor voerden zij hun geiten TMR (totaal gemengd rantsoen). "Dat ging ook prima, maar er blijft in het restvoer altijd krachtvoer achter en in de biologische veehouderij mag maar beperkt krachtvoer verstrekt worden. Zonde dus!" Toen er plannen waren voor de bouw van een nieuwe stal, moest dat dus anders. Daarnaast wilden de broers de dieren graag in één groep kunnen houden, vooral met het oog op gemakkelijk kunnen weiden en melken. Verder stond het hen aan om een koppeling te kunnen maken tussen melkmeting, I&R en voeren. "Dit systeem voldoet aan al onze eisen."
Zowel Van Wageningen als de familie Tuenter zijn erg te spreken over de service. "Als ik bel over iets dat kapot is, wordt het diezelfde dag nog gemaakt, al is het midden in de nacht. Bovendien worden problemen echt opgelost, niet alleen even tijdelijk opgevangen", zegt Van Wageningen. Hielke Tuenter voegt toe: "Er gebeurt geen half werk."

De rondgaande ketting telt 60 voerbakjes.

De gebroeders Tuenter storten enkele grondstoffen in een trechter.

Door de afscheiding kunnen geiten niet uit elkaars voerbakje eten.

Nauwkeurig: elke voersoort wegen

Per voersoort en per bezoek weegt het VanderPas-systeem de hoeveelheid krachtvoer per geit. Het weegt dus wat het voert, en doseert niet op volume. "Dat lijkt misschien een onbelangrijke kleinigheid, maar wat ons betreft mag daar veel meer nadruk op worden gelegd", vindt de familie Tuenter. "Het maakt het voeren echt veel nauwkeuriger, en dat maakt het systeem magnifiek", vindt Van Wageningen. "Ik ben perfectionistisch, misschien past het systeem daarom wel zo goed bij ons. We kunnen nu de voerefficiëntie, de hoeveelheid brok die nodig is voor het produceren van een kilogram eiwit of vet, goed monitoren en bijsturen. Door het systeem voeren wij nu efficiënter en kunnen we de puntjes op de *i* zetten." Zo hopen Wim en Jeroen de kilogrammen vet en eiwit per geit te kunnen laten stijgen van 74 naar 90 dit jaar. "Het lijkt erop dat we daar wel op uitkomen", vertelt Wim.
Het wegen van het voer maakt het VanderPas-systeem ook gemakkelijker in gebruik, zeker als je eens een ander brokje of grondstof wilt voeren. Dat komt weleens voor in Westerlee. In eerste instantie wilden de broers graag ccm van eigen land individueel voeren. Hielke: "Maar dat blijkt niet echt mogelijk. Je kunt met wat aanpassingen eventueel een brokje laten persen van ccm. Maar dan moet je het eerst drogen en opslaan en dan zijn we het voordeel van zelf telen en direct laten verwerken alweer kwijt." Op dit moment krijgen de geiten vier verschillende voersoorten gevoerd via het systeem. "We voeren van eigen bodem grasbrok en een aangezuurd vochtig meergranenmengsel, van een voerleverancier een evenwichtiger brok, en zuivere mais", aldus Hielke.
Een nadeel van het systeem ziet Van Wageningen als de stal pas is uitgemest. Dan kunnen de geiten even wat moeilijker op het plateau komen omdat het zo hoog staat. "Eigenlijk zou je het op een plateau moeten plaatsen dat je in hoogte kunt aanpassen."

Gezondere dieren

Volgens de familie Tuenter zit de grootste winst van het VanderPas-voersysteem 'm in egalere dieren. Hielke: "We voeren de dieren op basis van conditiescore en niet op melkgift. De meeste dieren hebben nu een conditiescore 2 of 3, ze zijn duidelijk egaler door het individueel voeren en daarmee gezonder. Ook geven ze meer melk." Jelmer vult aan: "In september hadden we een groep van zo'n 200 oude geiten nog niet op het systeem. Onder deze dieren zagen we meer 1-en en 5-en voor conditie dan bij de andere 700 dieren. En bij enters boek je veel winst qua productie en gezondheid." Dat laatste vinden de Tuenters belangrijk. Ze willen alleen enters laten lammeren en dan met goed voeren ze zolang mogelijk aan de melk houden. De 925 melkgeiten bezoeken gezamenlijk zo'n 9.000 keer per dag het systeem. De helft van die bezoeken zijn nulbezoeken (waarin ze dus niets krijgen). Als ze in de wei lopen wordt het aantal nulbezoeken minder.
Naast gezondere dieren merken de broers ook voordelen in de portemonnee. Jelmer: "Zoals we nu draaien hadden we niet gedacht, we draaien boven begroting. De geiten vreten ongeveer een halve kilo ruwvoer meer dan we hadden berekend."
Van Wageningen rekende met het VanderPas-systeem uit te komen op een rollend jaargemiddelde van 1.150 kilogram melk per geit. "Ik kijk niet naar het bedrag van de investering, maar reken uit of de machinekosten per 100 kilogram melk niet te ver boven dat van de 25 procent best draaiende bedrijven (Abab-cijfers) stijgt. We blijven daarbinnen, dus dat is goed. En we gaan dit jaar naar de 1.200 kilogram melk toe."

Geitenbelang

Het VanderPas-voersysteem wordt gemaakt, verkocht en (in een dag) geïnstalleerd door Geitenbelang, waarvan Rob van der Geest de contactpersoon is. Het systeem is 3 meter breed en 14 meter lang. Door deze afmetingen is het vaak makkelijk inpasbaar in een bestaande stal en het belemmert het uitmesten niet.
Er kunnen 60 geiten tegelijk eten, het systeem draait 24 uur per dag. Een capaciteit van 1.500 melkgeiten per voersysteem is haalbaar, aldus Geitenbelang. Het energieverbruik is laag (0,7 kW/h) en onderhoudskosten zijn er bijna niet. Softwareondersteuning gebeurt op afstand door middel van een internetverbinding.